

Laatimispvm. 19.8.2026

1. Tutkimuksen nimi	Näyttöön perustuvien suositusten implementointi sosiaalihuollon päihdetyössä (LÄSNÄ-hanke) (lukupiirit)
2. Rekisterinpitäjä/-t	Päijät-Hämeen hyvinvointialue
3. Yhteyshenkilö rekisteriä koskevissa asioissa	Maria Tapola-Haapala, tutkimushankepäälikkö, Keskussairaalankatu 7, 15850 Lahti, maria.tapola-haapala@paijatha.fi , puh: 044 440 3970
4. Tietosuojavastaava ja yhteystiedot	Tietosuojavastaava Keskussairaalankatu 7, 15850 Lahti tietosuoja@paijatha.fi
5. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus ja tutkimuksen pääpiirteet	Henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena on tieteellinen tutkimus. Tutkimushankkeessa tarkastellaan näyttöön perustuvien suositusten käyttöönottoa, ammatillista kehittymistä ja oppimista sekä näyttöön perustuvaa toimintaa ja muuta ammatillista toimintaa ja näihin kytkeytyviä tekijöitä sosiaali- ja terveydenhuollossa, ihmissuhteiden huomioimista päihdeongelmasta toipumisen yhteydessä, sosiaalihuollon päihdetyön ajankohtaista tilannetta sekä muita sosiaalihuoltoon, päihdepalveluihin ja päihdeongelmasta toipumiseen liittyviä kysymyksiä. Tässä tietosuojaselosteessa käsiteltävä tutkimusaineisto koostuu kyselyistä, haastatteluista (mm. ryhmähaastattelu) sekä mahdollisista muista lukupiirityöskentelyn yhteydessä muodostuvista ja näihin liittyvistä aineistoista.

6. Tietolähteet	Tutkimusaineisto kerätään seuraavista tietolähteistä: ☐ Sosiaalihuollon asiakasrekisterit ☒ Tutkimukseen liittyvä oma toiminta ☒ Tutkittavan antamat tiedot ☐ Muut henkilörekisterit: ☒ Muut tietolähteet: Ammattilaisille järjestettävät lukupiirit
7. Rekisterin suojauksen periaatteet	Henkilötiedot säilytetään suojattuina käyttäjätunnuksin ja salasanojin, fyysisen aineiston osalta lukituissa kaapeissa. Kuljetus- ja analyysitilanteissa henkilötietoja säilytetään jatkuvasti valvottuina.

8. Tutkimusrekisterin tietosisältö	Tietoja kerätään seuraavista henkilöryhmistä: - lukupiirityöskentelyyn ilmoittautuneet ammattilaiset - lukupiirityöskentelyyn osallistuneet ammattilaiset - lukupiirityöskentelyyn liittyvään tutkimusaineiston keruuseen osallistuneet ammattilaiset - henkilöt, joiden kanssa tutkimushankkeessa on oltu muutoin yhteydessä lukupiirin asioihin liittyen -hankkeen tutkijat Kerättävät henkilötietoryhmät ovat: <i>Yhteydenpitoon ja suostumuksiin liittyen:</i> - nimi - sähköpostiosoite ja muut sähköpostiyhteydenpidon kautta muodostuvat tiedot - muut henkilön esille tuomat tiedot (esim. ilmoitus osallistumisesta) <i>Lukupiireissä kerättävään tutkimusaineistoon liittyen:</i> - osallistujien kyselyvastaukset - osallistujien ryhmähaastattelut ja mahdolliset yksilöhaastattelut - muut lukupiireihin liittyvät mahdolliset aineistot
9. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste	Henkilötietoja käsitellään yleisen edun mukaisessa tieteellisessä tutkimustarkoituksessa EU:n tietosuoja-asetuksen ja kansallisen tietosuojalain (4 ja 6 §) nojalla. Henkilötietoja käsitellään vain

	siinä laajuudessa ja tarkoituksessa kuin on tutkimuksen suorittamiseksi välttämätöntä. Henkilötietojen käsittely perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan seuraaviin kohtiin: Artikla 6 1e: Yleistä etua koskevan tehtävän suorittaminen tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö. Tutkimuksessa ei pääsääntöisesti käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja, mutta aineistossa voi ilmetä niitä, mikäli tutkimukseen osallistuvat tuovat niitä esille. Mahdollisiin erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely perustuu EU:n tietosuoja-asetuksen 9 artiklan seuraavaan kohtaan: Artikla 9, 2j: Yleisen edun mukainen arkistointitarkoitus taikka tieteellinen ja historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus.
10. Tietojen siirtäminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle	Tietoja ei siirretä EU:n tai ETA:n ulkopuolelle.

11. Henkilötietojen säännönmukaiset luovutukset	☐ Tietoja ei luovuteta toiselle rekisterinpitäjälle ja/tai toiseen rekisteriin ☒ Tietoja luovutetaan toiselle rekisterinpitäjälle ja/tai toiseen rekisteriin Mitä tietoja luovutetaan: Ryhmähaastattelut ja muut mahdolliset litteroitavat aineistot eli äänitallenteet Kaikki kohdassa 8 mainitut tiedot (teknisen tuen osalta) Tiedot luovutetaan: ☒ tunnistusteellisina ☐ pseudonymisoituina ☐ anonymisoituna Rekisterinpitäjä ja/tai rekisteri, mihin tietoja luovutetaan: Äänitallenteiden osalta: Tallenteet voidaan luovuttaa ulkopuolisille litterointipalveluja tuottaville tahoille, joiden kanssa laaditaan erilliset sopimukset. Litterointipalvelut saattavat hyödyntää tekoälyä. Litterointipalvelujen tuottajilta edellytetään tietoturvan ja salassapidon noudattamista. Aineisto yleisesti ja mahdollisimman rajatusti: tarvittaessa Päijät-Hämeen hyvinvointialueen hyväksymä tekninen tukihenkilöstö. Tietojen luovutuksen peruste: sopimus luovutuksesta rekisterinpitäjien välillä
12. Henkilötietojen suojaustoimet tutkimuksen aikana	Manuaalisen aineiston (esim. paperiaineisto) suojaaminen: Lukituissa kaapeissa, joihin on pääsy vain tehtävään nimetyillä henkilöillä Digitaalisen aineiston suojaaminen (esim. tietojärjestelmät ja laitteet): ☒ Päijät-Hämeen hyvinvointialueen hyväksymä tietoturallinen alusta ☒ muu, mikä: Tilanteessa, jossa aineistoa siirretään toisille tahoille, muutoin varmistettu tietoturallinen alusta

13. Tutkimuksen suorittajat	Tietoja käsitellään seuraavissa tutkimuskeskuksissa tai siirretään tai luovutetaan seuraaville vastaanottajille tai -ryhmille: LÄSNÄ-tutkimushankkeen tutkimusryhmän jäsenet; mukaan lukien mahdolliset uudet jäsenet, uudet opiskelijaharjoittelijat ja uudet opinnäytetöiden tekijät. Nauhoitteet luovutetaan litterointia varten ulkopuoliselle taholle, jonka kanssa tehdään erillinen sopimus. Rajatusti aineistoon pääsee tarvittaessa tutustumaan Päijät-Hämeen hyvinvointialueen hyväksymä tekninen tukihenkilöstö. Kyselyaineistot kerätään Päijät-Hämeen hyvinvointialueen hyväksymässä kyselylomakepalvelussa. Kaikkien aineistoa käsittelevien tulee sitoutua salassapitoon.
14. Rekisteröidyn oikeudet tieteellisessä tutkimuksessa	Tutkittavalla on tutkimukseen osallistuessa käytössään tietosuojalainsäädännön mukaisia oikeuksia. Näiden oikeuksien laajuuteen vaikuttaa henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste. Jos tutkittava haluaa peruuttaa suostumuksensa tutkimukseen osallistumisesta, tutkittava voi ilmoittaa tästä tutkimushenkilökunnalle. Peruuttamista ennen kerättyjä henkilötietoja voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa, mikäli tämä on tutkimuksen toteuttamisen kannalta välttämätöntä. ☒ Tutkimuksessa ei poiketa alla olevista rekisteröidyn oikeuksista:

- ☐ **Oikeus saada tietoa henkilötietojen käsittelystä (artiklat 13–14)**
 Tutkittavalla on oikeus saada tietoa henkilötietojensa käsittelyyn liittyvistä toimenpiteistä.
- ☐ **Oikeus saada pääsy henkilötietoihin (artikla 15)**
 Tutkittavalla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietoja ja mitä henkilötietoja tutkimuksessa käsitellään. Tutkittava voi myös halutessaan pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista. Jäljennöksen toimittaminen ei saa vaikuttaa haitallisesti muiden oikeuksiin ja vapauksiin.
- ☐ **Oikeus virheellisten tietojen oikaisemiseen (artikla 16)**
 Jos käsiteltävissä henkilötiedoissa on epätarkkuuksia tai virheitä, tutkittavalla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä. Mikäli tutkittava kiistää henkilötietojensa paikkansapitävyyden, voi hän vaatia tietojen käsittelyä rajoitettavan ajaksi, jonka kuluessa rekisterinpitäjä varmistaa tietojen paikkansapitävyyden.
- ☐ **Oikeus henkilötietojen käsittelyn rajoittamiseen (artikla 18)**
 Tutkittavalla on oikeus henkilötietojen käsittelyn rajoittamiseen, jos kyseessä on jokin seuraavista olosuhteista: tutkittava kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden; käsittely on lainvastaista ja tutkittava vastustaa henkilötietojen poistamista ja vaatii sen sijaan niiden käytön rajoittamista tai rekisterinpitäjä ei enää tarvitse kyseisiä henkilötietoja käsittelyn tarkoituksiin mutta tutkittava tarvitsee niitä oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi.
- ☐ **Oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä (artikla 21)**
 Tutkittavalla on oikeus henkilökohtaiseen erityiseen tilanteeseensa liittyvällä perusteella vastustaa henkilötietojen käsittelyä. Tällöin rekisterinpitäjä ei voi käsitellä henkilötietoja, paitsi jos se voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää rekisteröidyn edut, oikeudet ja vapaudet tai jos se on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi.
- ☐ **Oikeus olla joutumatta sellaisen päätöksen kohteeksi, joka perustuu pelkästään automaattiseen käsittelyyn, kuten profilointiin, ja jolla on häntä koskevia oikeusvaikutuksia tai joka vaikuttaa häneen vastaavalla tavalla merkittävästi (artikla 22)**

Jos tutkittava haluaa käyttää henkilötietojen käsittelyyn liittyviä oikeuksiaan, hänen tulee toimittaa pyyntö.

Mikäli rekisterinpitäjä kieltäytyy joltain osin yllä mainittujen oikeuksien toteuttamisesta, on rekisteröidyllä oikeus saada kieltäytymisestä todistus, josta käyvät ilmi kieltäytymisen perusteet. Rekisteröidyllä on oikeus saattaa kieltäytyminen valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

15. Tutkimusaineiston käsittelytoimet tutkimuksen päätyttyä	Tutkimuksen suunniteltu kesto: 1.1.2026–31.12.2036. Henkilötietoja säilytetään niin kauan kuin niihin liittyvä tutkimustoiminta jatkuu. Ne hävitetään kuitenkin viimeistään 31.12.2036. Tähän asti LÄSNÄ-tutkimushankkeen tutkijat voivat hakea aineiston analysoimiseksi uuttakin rahoitusta ja/tai hyödyntää aineistoa osana muuta tutkimusta ja/tai tutkimushanketta. Tällaista jatkotutkimusta varten ei kysytä osallistujilta suostumusta. Kaikessa jatkokäytössä noudatetaan samoja tietosuoja- ja tutkimuseettisiä periaatteita kuin alkuperäisessä hankkeessa. Kuvaus tutkimusaineiston käsittelystä tutkimuksen päätyttyä: ☒ Tutkimusaineisto hävitetään Tutkimusaineiston tietoturvallisesta hävittämisestä vastaa: ☒ Tutkimushankepäällikkö Maria Tapola-Haapala ☒ Muu, kuka: Tehtävään erikseen valtuutettu Päijät-Hämeen hyvinvointialueen edustaja
16. Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle	Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle, jos rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä rikotaan soveltuvaa tietosuojasääntelyä. Kansallinen valvontaviranomainen on Suomessa Tietosuojavaltuutetun toimisto, yhteystiedot: Tietosuojavaltuutetun toimisto Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki PL 800, 00531 Helsinki Puhelin (neuvonta): 029 566 6777 Puhelin (vaihe): 029 566 6700 Kirjaamo: tietosuoja(at)om.fi